

28.08.18

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler mv., lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om social service og lov om ændring af en børne- og ungeydelse (Obligatoriske sprogprøver i udsatte boligområder, konsekvent indgriben overfor vedvarende dårligt præsterende folkeskoler, styrket forældreansvar gennem mulighed for standsning af børnecheck, konsekvent indgriben overfor dårligt præsterende ungdomsuddannelsesinstitutioner mv.)

Undervisningsministeriet har den 29. juni 2018 sendt ovennævnte lovforslag i høring med frist for bemærkninger den 29. august 2018.

Dansk Flygtningehjælps bemærkninger er opdelt i generelle bemærkninger og specielle bemærkninger til dele af lovforslaget.

Generelle bemærkninger

Lovforslaget udmønter regeringens delaftale med Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti på undervisningsområdet om bekæmpelse af parallelsamfund.

Lovforslaget indeholder en række initiativer som 1) sprogprøver på grundskoler med høj andel af børn fra udsatte boligområder, 2) konsekvent indgriben overfor folkeskoler med vedvarende dårlige resultater, 3) styrket forældreansvar gennem mulighed for bortfald af børne- og ungeydelser for elever, som ikke deltager i undervisningen i folkeskolen og 4) muligheden for styrkede sanktioner overfor ungdomsinstitutioner med vedvarende dårlige resultater.

Loven skal efter planen træde i kraft sommeren 2019, dog skal bestemmelserne om obligatoriske sprogprøver og konsekvent indgriben overfor folkeskoler først træde i kraft efter næste folketingsvalg.

Dansk Flygtningehjælp er positive overfor, at der sættes fokus på at løfte elevernes danskfaglige kompetencer på grundskoler, hvor der er behov. Vi deler bekymringen for, at flere elever herunder børn med anden etnisk baggrund starter i grundskolen med dårligere sproglige forudsætninger for at klare deres skolegang godt, hvilket har betydning for deres muligheder for at tage en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse.

Dansk Flygtningehjælps erfaring viser, at der kan være brug for et mere helhedsorienteret perspektiv i de familier, hvor børn har udfordringer i grundskolen og på ungdomsuddannelsen. Der kan være andre problemer af mere sociale, eksilrelateret og socioøkonomisk karakter.

Specielle bemærkninger

Sprogprøver på grundskoler med høj andel af børn fra udsatte boligområder

Ifølge lovforslaget skal der indføres to sprogprøver i grundskolen: 1) en obligatorisk sprogprøve i børnehaveklasse, som elever skal bestå inden de rykker op i 1. klasse og 2) en obligatorisk sprogprøve som elever i 1.-9. klasse, som modtager undervisning i dansk som andet-sprog skal bestå, når skolelederen vurderer, de ikke længere har behov for undervisning i dansk som andetsprog.

Dansk Flygtningehjælp mener, at det er centralt at have et helhedsorienteret fokus, hvis elever har svært ved at bestå 3-4 sprogprøver i 0. klasse. Der kan være andre bagvedliggende sociale problemer, der medfører, at børnene ikke udvikler sig sprogligt gennem skoleåret.

Lovforslaget er specifikt rettet mod grundskoler, hvor mere end 30 procent af eleverne bor i et boligområde, der er eller har været på listen over de såkaldte udsatte boligområder inden for de seneste 3 år. Vores erfaringer viser, at der kan være andre udfordringer end begrænsede dansksproglige færdigheder i hjemmet i de omtalte familier. Det kan være sociale problemer, lavere indkomst og ringere sundhed, som kan påvirke forældrenes fokus på sprogstimulering, læsning og opbakning til skolegang.

Vi vil derfor anbefale, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer til at afdække hele familiens situation i samspil med andre fagprofessionelle. Vi vil samtidig anbefale, at der sikres et kompetenceløft af de fagprofessionelle, der skal gennemgå sprogprøver og gennemføre sprogtræning, sprogstimuleringsforløb og dialog med børn og forældre. Vi mener, at det er afgørende, at det enkelte team på grundskolen har bredere kvalifikationer end dansk som andetsprog. Der kan være socialfaglige problemstillinger, kulturelle perspektiver og eksilrelaterede problematikker, som bør indtænkes i arbejdet med at løfte børnenes sproglige kompetencer fx ved inddragelse af en skolesocialrådgiver.

Styrket forældreansvar gennem mulighed for bortfald af børne- og ungeydelser

Ifølge lovforslaget skal der indføres en objektiv pligt for skoleledere til altid at underrette kommunen, hvis et barn eller en ung har ulovligt fravær på 15 pct. eller derover i et kvartal. Kommunen skal træffe afgørelse om en eventuel standsning af børne- og ungeydelsen. Formålet er at nedbringe elevernes fravær, da regelmæssig deltagelse i undervisningen er en forudsætning for, at børnene får maksimalt fagligt og socialt udbytte af undervisningen.

Lovforslaget lægger op til at styrke forældreansvaret gennem økonomisk sanktion. I den nu-gældende lovgivning har skolerne allerede flere muligheder for at gribe ind overfor fravær ved kontakt til forældrene, meddelelse til kommunen, udvidede underretningspligt til kommunen efter serviceloven, der fx kan medføre, at kommunen træffer afgørelse om et forældreoplæg med en eller flere konkrete handlingspligter. Hvis de ikke efterleveres, så kan kommunen træffe afgørelse om bortfald af børne- og ungeydelse for et kvartal.

Dansk Flygtningehjælp mener ikke, at det er rimeligt eller konstruktivt at ramme familierne i udsatte boligområder økonomisk. Flere familier har i forvejen en lav indkomst i form af lavtlønnede jobs eller sociale ydelser. For disse familier udgør børne- og ungeydelse et nødvendigt supplement i den daglige husholdning.

Retten til de fulde børne- og ungeydelse er betinget af, at mindst en af forældrene har haft bopæl eller beskæftigelse i mindst 6 år inden for de seneste 10 år, og retten til de fulde ydelserne optjenes gradvist. Flygtningefamilier vil i særlig grad rammes af den foreslåede økonomiske sanktion, da de typisk vil være på den lave integrationsydelse i de første år i Danmark indtil de får et stabilt fodfæste på det danske arbejdsmarked. Det betyder, at de har et meget lavt rådighedsbeløb hver måned, når husleje og andre faste udgifter er betalt. De er derfor meget afhængige af den gradvise optjening af børne- og ungeydelse, der sker i løbet af de første 6 år.

Afsluttende bemærkninger

Dansk Flygtningehjælp er positiv overfor at styrke elevernes sproglige kompetencer på grundskoler, hvor mange elever har udfordringer. Vi vil gerne opfordre til, at der afsættes faglige og økonomiske ressourcer til en helhedsorienteret indsats, da vores erfaring viser, at der ofte er sociale og socioøkonomiske udfordringer i familier fra såkaldte udsatte boligområder. Vi mener, at denne investering vil bidrage positivt til familierne og styrke den sproglige udvikling, så børnene kan klare grundskolen godt og være bedre rustet til at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Dansk Flygtningehjælp mener ikke, at det er en konstruktiv løsning på sociale problemer at anvende økonomisk sanktion ved at standse børne- og ungeydelse. Vi tror på, at man med en helhedsorienteret og tværfaglig indsats samt et godt samarbejde med forældrene med fokus på muligheder for børnene på kort og lang sigt kan nå en langt bedre og mere positiv forandring for både børnene, familierne og samfundet som helhed.

Med venlig hilsen

Christian Friis Bach

Generalsekretær
Dansk Flygtningehjælp
E-mail: christian.friis.bach@drc.ngo
Direkte tlf. +45 3373 5130